

- 1 תלמוד בבלי מסכת שבת דף צז עמוד א
- 2 מרשות היחיד לרשות היחיד כו'. בעי רבה: למטה מעשרה פליגי, ובהא פליגי; דמר סבר: אמרינן קלוטה כמה
- 3 שהונחה, ומר סבר: לא אמרינן קלוטה כמה שהונחה. אבל למעלה מעשרה - דברי הכל פטור, ולא ילפינן זורק
- 4 ממושיט. או דילמא: למעלה מעשרה פליגי, ובהא פליגי; דמר סבר: ילפינן זורק ממושיט, ומר סבר: לא ילפינן זורק
- 5 ממושיט. אבל למטה מעשרה - דברי הכל חייב, מאי טעמא - קלוטה כמה שהונחה דמיא? אמר רב יוסף: הא
- 6 מילתא איבעיא ליה לרב חסדא, ופשטה ניהליה רב המנונא מהא: מרשות היחיד לרשות היחיד ועובר ברשות
- 7 הרבים עצמה, רבי עקיבא מחייב, וחכמים פוטרין. מדקאמר ברשות הרבים עצמה - פשיטא למטה מעשרה פליגי.
- 8 ובמאי? אילימא במעביר - למטה מעשרה הוא דמחייב, למעלה מעשרה לא מחייב? והאמר רבי אלעזר: המוציא
- 9 משוי למעלה מעשרה - חייב, שכן משא בני קהת! אלא לאו - בזורק, ולמטה מעשרה הוא דמחייב, למעלה מעשרה
- 10 לא מחייב. שמע מינה: בקלוטה כמה שהונחה פליגי - שמע מינה
- 11 תלמוד בבלי מסכת שבת דף ה עמוד א
- 12 אמר רבי אבא: מתניתין כגון (שקבל בטרסקל) +הגהות הב"ח: שעקרה מטרסקל+, והניח על גבי טרסקל, דאיכא
- 13 נמי הנחה. - והא ידו קתני! - תני: טרסקל שבידו. - התינח טרסקל ברשות היחיד, אלא טרסקל שברשות הרבים
- 14 רשות היחיד הוא! לימא דלא כרבי יוסי ברבי יהודה. דתניא, רבי יוסי ברבי יהודה אומר: נעץ קנה ברשות הרבים
- 15 ובראשו טרסקל, זרק ונח על גביו - חייב. דאי כרבי יוסי ברבי יהודה, פשט בעל הבית את ידו לחוץ ונתן לתוך ידו
- 16 של עני, אמאי חייב? מרשות היחיד לרשות היחיד קא מפיק! - אפילו תימא רבי יוסי ברבי יהודה, התם - למעלה
- 17 מעשרה, הכא למטה מעשרה.
- 18 חידושי הרשב"א מסכת שבת דף ה עמוד א
- 19 הא דאמרינן אלא טרסקל ברשות הרבים רשות היחיד היא לימא דלא כרבי יוסי ברבי יהודה. הקשו בתוספות מאי
- 20 קשיא ליה מדרבי יוסי ברבי יהודה והא מתניתין על כרחין בלמטה מעשרה מיירי דאי למעלה מעשרה מקום פטור
- 21 הוא, ודרבי יוסי ברבי יהודה פשיטא דלמעלה מעשרה היא דאי למטה מעשרה לא הוי רשות היחיד, ומתניתין היא
- 22 בפרק הזורק ('צ"ט א') דתנן חולית הבור והסלע בזמן שהן גבוהין עשרה ורחבן ארבעה הנוטל מהם והנותן על גבן
- 23 חייב פחות מכאן פטור, ותניא לקמן (ו' א') גדר שהוא גבוה עשרה ורוחב ארבעה זו היא רשות היחיד גמורה,
- 24 והעלוי בגמגום, ואיכא מרבוותא דכתבו דמתניתין אפילו למעלה מעשרה היא, ואף על גב דלמעלה מעשרה
- 25 ברשות הרבים מקום פטור הוא, כיון דקיימא לן ('צ"א א') המוציא משוי למעלה מעשרה חייב, וכן המעביר ברשות
- 26 הרבים למעלה מעשרה חייב, הכא נמי אף על פי שידו של עני למעלה מעשרה הנותן לתוכה כאילו נותן ברשות
- 27 הרבים, וסייעו להא משמעתין דהכא דאקשינן טרסקל ברשות הרבים רשות היחיד היא.
- 28 ואינו נראה בעיני מכמה טעמים, חדא דהמוציא למעלה או המעביר למעלה מעשרה דחייב על כרחין דוקא באדם
- 29 אחד שעמד לפוש דעקירת גופו והנחת גופו כעקירת חפץ והנחת חפץ דמי ומשום דגמרינן לה ממשא בני קהת,
- 30 אבל אם הניחה במקום אחד דוקא כשהניחה למטה משלשה או שטחה בכותל למטה מעשרה בדבילה שמינה
- 31 וכיוצא בה כדאמרינן לקמן (ז' ב'), אבל אם העבירה למעלה מעשרה והניחה למעלה מעשרה פטור, ועוד דאם
- 32 איתא דכי אקשינן הכא טרסקל ברשות הרבים רשות היחיד היא משום דמשמע ליה דידו דעני למעלה מעשרה
- 33 היא, קשיא טובא והא עומד קתני כלומר כדרכו כדאקשינן בסמוך ולא שיהא שוחה ולא ידיו פרושות לשמים, ואי
- 34 משום דמתניתין סתמא קתני דמשמע דבכל ענין היא ואפילו בלמעלה מעשרה, מאי קא משני ליה אפילו תימא רבי
- 35 יוסי ברבי יהודה התם למעלה מעשרה הכא למטה מעשרה, מכל מקום מתניתין סתמא תנן ואפילו בלמעלה
- 36 מעשרה ולמעלה מעשרה רשות היחיד היא, ועוד דגרסינן בירושלמי (ה"א) העני חייב אמר רב יהודה בשם שמואל
- 37 והוא שתהיה ידו של עני בתוך עשרה לקרקע.

- 1 תוספות מסכת שבת דף ה עמוד ב
- 2 וריב"א מספקא ליה כיון דבד' אמות ברשות הרבים לא אמר מהלך כעומד דמי אף על גב דבעלמא כעומד דמי לבן
- 3 עזאי אם חייב לבן עזאי אפילו עמד לפוש תוך ד' אמות אם לאו
- 4 מהרש"א חידושי הלכות מסכת שבת דף ה עמוד ב
- 5 תוס' בד"ה בשלמא כו' וכן קלוטה לרבי עקיבא אם אמר כמי שהונחה דמיא חוץ לד' כו' עכ"ל ק"ק אמאי לא מספקא
- 6 ליה לריב"א נמי לר"ע בזורק ונח בתוך ד' אמות דכיון דבזורק ארבע אמות ברשות הרבים לא אמרינן קלוטה כמי
- 7 שהונחה דמי אף על גב דבעלמא כמי שהונחה לר' עקיבא אם חייב לרבי עקיבא אפילו זרק ונח תוך ארבע אמות
- 8 אם לאו דדומיא דהכי מספקא ליה לבן עזאי במהלך כעומד אם עמד לפוש תוך ד' אמות ויש ליישב ודו"ק
- 9 רבינו חננאל מסכת שבת דף ד עמוד ב
- 10 וקשי לן מכדי רדיית הפת חכמה ואינה מלאכה. דגרסי' בפ' כל כתבי הקדש תנא דבי שמואל כל מלאכת עבודה לא
- 11 תעשו. יצא תקיעת שופר ורדיית הפת שהיא חכמה ואינה מלאכה. וכיון שאינה מלאכה אמאי לא פשטי בה
- 12 להיתרא. וקבלנו מרבותינו כי בעיא זו להתיר לו בפטור ומותר היא לפיכך לא איפשיטא וי"א כי רדיית הפת האפויה
- 13 היא חכמה ואינה מלאכה. אבל רדייתה בעודה עיסה קודם שיקרמו פניה מלאכה היא. הלא תראה הפת האפויה
- 14 אפשר לרדותה בסכין וכיוצא בה. אבל העיסה אי אפשר לרדותה אלא בידיים שנמצא כמו לש ועורך. ומתקן הוא
- 15 ואינו מקלקל. ולפיכך לא הזכירו במקום הזה. הא דתנא דבי שמואל כלל ללמד כי אינו דומה זה לזה כלל:
- 16 תלמוד בבלי מסכת שבת דף קיז עמוד ב
- 17 תנו רבנן: שכח פת בתנור וקידש עליו היום - מצילין מזון שלש סעודות, ואומר לאחרים: בואו והצילו לכם. וכשהוא
- 18 רודה - לא ירדה במרדה אלא בסכין. איני? והא תנא דבי רבי ישמעאל: לא תעשה כל מלאכה - יצא תקיעת שופר
- 19 ורדיית הפת, שהיא חכמה ואינה מלאכה! - כמה דאפשר לשנויי משנינן.
- 20 תוספות מסכת שבת דף קיז עמוד ב
- 21 והתנא דבי רבי ישמעאל כל מלאכת עבודה לא תעשו - וא"ת ואמאי מייתי קרא דכל מלאכת עבודה דכתיב גבי י"ט
- 22 הא אפי' בשבת דכתיב לא תעשה מלאכה סתם ולא כתיב עבודה שרי לתקוע ולרדות מן התורה כדמשמע הכא
- 23 דאשבת מייתי לה ופירש רבינו שמואל דגרס כל מלאכה לא תעשו ורשב"א מפרש דלעולם מכל מלאכת עבודה
- 24 אימעיט תקיעה ורדייה ושבת ילפינן מי"ט דאין בין י"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד כדכתיב אך אשר יאכל לכל נפש
- 25 (שמות יב).
- 26 שהיא חכמה ואינה מלאכה - וכיון דמדאורייתא שריא אף על גב דמדרבנן אסירא כדאמר בראש השנה (דף לג.) אין
- 27 מעכבין את התינוקות מלתקוע הא נשים מעכבין הכא הוה לן למישרי משום ג' סעודות.

- 1 תוספות מסכת ראש השנה דף כט עמוד ב
- 2 רדיית הפת - פירש רבינו חננאל רדייה דהכא לאחר אפייה ושרי לכתחילה ורדייה דריש מסכת שבת (דף ג):
- 3 דהתירו לו לרדות קודם שיבא לידי אפייה דאיסור סקילה או לא התירו דמשמע דאסור מדרבנן ברודה הפת בעוד
- 4 שהיא עיסה דהוא כעין לש שמרככו כשרודהו בידו ובחנם דחק דהך דהכא נמי לא שריא אלא מדאורייתא כדמוכח
- 5 בפרק כל כתבי (שבת דף קיז:): גבי מציל פת מן התנור שמציל מזון שלשה סעודות דקאמר כשהוא רודה לא ירדה
- 6 במרדה אלא בסכין וכן תקיעת שופר אסור מדרבנן כדמוכח בפ' כסוי הדם (חולין דף פד:): דקאמרינן תקיעת שופר
- 7 בגבולין תוכיח שספיקה דוחה יום טוב ואין ודאה דוחה שבת ואפילו הכי לא היו אוסרין אי לאו משום דרבה שמא
- 8 יעבירונו.
- 9 ר"ף מסכת שבת דף א עמוד ב
- 10 הא מילתא מקשו בה רבנן מכדי רדיית הפת חכמה היא ואינה מלאכה כדגרסי' בפרק כל כתבי הקדש [דף קי"ז
- 11 ע"ב] תנא דבי שמואל כל מלאכת עבודה לא תעשו יצאו רדיית הפת ותקיעת שופר שהן חכמה ואינם מלאכה ואלא
- 12 מאי טעמא [לא] שריוה הכא אלא משום שלא יבא לידי איסור סקילה הא לאו הכי אסירא ואמאי והא לאו מלאכה קא
- 13 עביד ופריקו בה כמה פירוקי דלא דייקי גבן ומשום הכי לא כתבינן להו אבל אנן הכי מסתברא לן בפירוקא דהאי
- 14 קושיא אף על גב דרדיית פת בתנור חכמה היא ואינה מלאכה לא שרו רבנן אלא היכא דשכח פת בתנור וקדש עליו
- 15 היום דמציל ממנה מזון שלש סעודות לשבת משום כבוד השבת ואפילו הכי בעי לשנויי כדקתני לקמן [דף קי"ז ע"ב]
- 16 ולא ירדה במרדה אלא בסכין אבל רדייה שלא לסעודת שבת לא שריוה ליה רבנן אפי' ע"י שינוי ורדייה דהכא לאו
- 17 לסעודת שבת היא דהא לא חזיא לאכילה ומשו"ה לא שרו ליה רבנן אלא משום שלא יבא לידי
- 18 המאור הקטן מסכת שבת דף א עמוד ב
- 19 אבל מה שכתב הר"ף דמקשו רבנן בהא מילתא מכדי רדיית הפת חכמה היא ואינה מלאכה מאי טעמא לא שריוה
- 20 רבנן והא לאו מלאכה היא כו' אין לקושיא הזאת לא טעם ולא ריח שאילו היתה מלאכה היאך היו דוחים מלאכה
- 21 מפני מלאכה אלא ודאי מפני שאינה מלאכה אלא חכמה הוצרכו להתירה ולא היה דבר זה כדאי לו לכתבו.
- 22 מלחמת ה' מסכת שבת דף א עמוד ב
- 23 כתוב בספר המאור אבל מה שכתב הרב אלפסי ז"ל כו' ולא היה דבר זה כדאי לו לכתבו:
- 24 אמר הכותב יש בה טעם כעיקר וכך הוקשה להם לראשונים למה אמרו כדי שלא יבא לידי איסור סקילה דאלמא אי
- 25 לאו הכי לעולם אסירא מדרבנן ואף על פי כן לא התירו לרדותה אלא לו בלבד אבל אחרים אסורין לפי שאין אומרים
- 26 לו לאדם עמוד וחטוא בשביל שיזכה חבירך והלא התירוה פרק כל כתבי הקדש בין לו בין לאחרים ובלבד בסכין
- 27 והקשו בה מדתנא דבי שמואל ופריקו כמה דאפשר לשנויי משנינן הא משמע שאפילו איסור שבות לא גזרו אלא
- 28 שהצריכוהו לשנות וכאן יתירו מיהת בשינוי ועוד שהיה נראה שאין השינוי הוה אלא מפני שממעטין הצלה כדרכה
- 29 כמה דאפשר וכן נמי משמע שאפילו יותר ממזון ג' סעודות מותר לרדות ואפילו אוכל שרדייתו שלא לצורך ולא אמרו
- 30 שלש סעודות אלא בבא להציל שאין מצילין מן הדליקה אלא מזון שלש סעודות והכל מפני שאדם בהול על ממונו
- 31 ואי שרית ליה אתי לכבוויי כדאיתא התם והריני מוסיף להם חיזוק בקושיא זו ותמהני ואם יתרץ אותה בעל המאור
- 32 ז"ל בדבריו שהרי שינוי אין נותנין פת לתוך התנור אלא כדי שיקרמו פניה הא קרמו פניה נותנין והיינו ודאי לצורך
- 33 השבת אלמא מותר לרדותה לכתחלה בשבת ועוד שנו בתקיעות דשוהה כדי לצלות דג קטן או כדי להדביק פת
- 34 בתנור ותוקע ושובת שמע מינה דבשבת מותר לרדותה שהיא חכמה ואפילו איסור שבות אין בה ופריק לה רבינו
- 35 הגדול ז"ל דלעולם משום שבות יש בו ולא התירו בין בבא להציל בין בעלמא אלא בשנוי ולכבוד השבת שלא גזרו
- 36 בשבות כלאחר יד לצורך השבת וכאן התירו אפילו הדביק בשבת שאינו ראוי לאכילה אפילו במרדה כדרכו שלא
- 37 יהא מחזר אחר סכין ונמצא מתחייב בין כך ובין כך והדברים הללו ניתנו ליכתב:

- 1 הר"ן על הרי"ף מסכת שבת דף א עמוד ב
- 2 והרמב"ן ז"ל למד עליו זכות בספר מלחמותיו ולפי שאיני מסכים בכל מה שכתב הוא ז"ל איני כותב דבריו שלא
- 3 להאריך ואכתוב דעתי שהוא מקצתו כדבריו הנך רבנן הכי פרכי ודאי רדיית הפת ותקיעת שופר לאו שבות נינהו
- 4 ותנא דבי (שמואל) דאמר כל מלאכת עבודה לא תעשו יצתה תקיעת שופר ורדיית הפת שהיא חכמה ואינה מלאכה
- 5 לאו לאפוקינהו ממלאכה דאורייתא קאמר דהא לא אצטריכא ליה דכולהו מלאכות ממשכן ילפינן להו ורדיית הפת
- 6 לא הוית במשכן וכדאמרינן בפרק כלל גדול (דף עד ב) שבק תנא דידן בשול סמנים דהואי במשכן ונקיט אופה
- 7 בתמיה אלמא דאפיית הפת לא הוית במשכן ותקיעת שופר נמי לא אשכחן לה במשכן ולמפטר מאי דלא הוי במשכן
- 8 לא צריך מיעוטא אדרבה לחיובי צריכינן דתיהוי במשכן אלא ודאי תנא דבי (שמואל) הכי קאמר כיון שהכתוב אמר
- 9 כל מלאכת עבודה דמשמע מלאכה גמורה אף חכמים בשבותין שלהם לא אסרו מה שהוא חכמה ואינה מלאכה דאי
- 10 לא תימא הכי מאי קא מקשינן לקמן בפרק כל כתבי [דף קיז ב] אבריייתא דקתני דשכח פת בתנור מציל מזון שלש
- 11 סעודות וכשהוא רודה לא ירדה במרדה אלא בסכין דפרכינן עלה מדתני דבי (שמואל) נימא נהי דאיסורא דאורייתא
- 12 ליכא שבות דרבנן מיהא איכא והתם נמי לא משנינן הכי אלא דאמרינן כל מה דאפשר לשנויי משנינן ובודאי שזה
- 13 הלשון מוכיח מתוכו דרדיית הפת לאו שבות גמור הוא ועוד דמשמע מיניה נמי דאם אפשר לשנויי בסכין משנינן ואי
- 14 לא עבדינן במרדה דכי האי לישנא גופיה אמרינן בפ' מפנין (דף קכח ב) רב אשי אמר אפי' תימא יש סחיטה בשער
- 15 מביאה לה בכלי דרך שיערה כמה דאפשר לשנויי משנינן התם ודאי אי לא אפשר בשערה מביאה בידה וה"נ
- 16 דכוותה וכיון שכן מאי קאמרינן הכא קודם שיבא לידי איסור סקילה דהא רדייה לאו שבות היא אלא עובדין דחול
- 17 היא א"א לשנויי משנינן ואי לא אפשר עביד ליה כדבעי' זו היא קושי' הראשונים ז"ל ופריק לה הריא"ף ז"ל דנהי
- 18 דודאי הכי הוא דרדיי' הפת ותקיעת שופר לאו שבות נינהו מיהו לעובדין דחול (לא) דמו ולא שרינן